

Høringsuttalelse - Utkast til standard for tjenestebasert adressering del 3: Tjenestetyper

KRTO ESARK-03-201700052-42

Hva saken gjelder:

Direktoratet for e-helse har sendt utkast til «Tjenestebasert adressering del 3: Tjenestetyper» på høring, med høringsfrist 16. mai 2017.

Tjenestebasert adressering:

En viktig forutsetning for at aktører i helsesektoren skal kunne samhandle elektronisk på en god måte er at alle parter benytter standardiserte løsninger. God informasjonsflyt er viktig for å sikre helhetlig pasientbehandling. Ved tjenestebasert adressering skal meldinger adresseres til en kommunikasjonspart som representerer en tjeneste eller fagområde. Korrekt adressering av meldinger er en forutsetning for god samhandling.

Direktoratet for e-helse utgir standarder som skal sikre at den elektroniske samhandlingen skjer på en sikker og effektiv måte. Standardene dekker flere ulike områder:

- Rammeverk for sikker og pålitelig informasjonsutveksling
- Standardisert identifikasjon av avsender, mottaker og pasient
- Struktur på helsefaglig informasjon

Standard for tjenestebasert adressering del 1 og 2 ble utarbeidet i 2016 og er fastsatt som standard. Del 2 av standarden var på høring i januar 2016. I arbeidet med del 1 og 2 ble det avdekt behov for tydelige krav til enhetlig bruk av tjenestetyper i adresseringen. Det ble derfor valgt å utarbeide en del 3 av standarden som omhandler krav til tjenestetyper. Denne høringen gjelder tjenestebasert adressering, del 3: tjenestetyper.

Om standarden

Del 3 (HIS 1153-3:2017) av standarden inneholder krav til bruk av tjenestetyper i den elektroniske meldingsutvekslingen. Standarden er begrenset til å dekke forhold som er direkte knyttet til adressering av elektroniske meldinger som sendes over Norsk Helsenett. Standarden beskriver hvor og hvordan avsender- og mottakerinformasjon skal oppgis ved sending av elektroniske meldinger. Dette omfatter bruk av identifikatorer, hvilke tjenestetyper som skal benyttes til adressering og hvor opplysninger om avsender og mottakere vedlikeholdes.

Om høringen

Høringsinstansene bes spesielt om å vurdere om tjenestetypene og virksomhetstypene er dekkende. Videre bes høringsinstansene vurdere om det å etterleve kravene i denne standarden, vil være spesielt krevende. I så fall ber vi om at dette kommenteres og begrunnes. Høringsutkastet til standarden, oversikt over høringsinstanser, informasjon om høringen og et notat som skisserer planlagt løsning i Adresseregisteret for interkommunale samarbeid finnes på <https://ehelse.no/horinger/horing-pa-standard-for-tjenestebasert-adressering-del-3-tjenestetyper>.

Byrådets generelle vurderinger og merknader

Bergen kommune har i tidligere hørings svar ønsket velkommen en standard med krav til tjenestebasert adressering. Det er behov for en felles standard, som må bli obligatorisk for alle virksomheter som sender og/eller mottar elektroniske meldinger som nevnt i forskrift om IKT standarder i helse- og omsorgstjenesten.

Bergen kommune oppfatter det som en utfordring at enkelte tjenestetyper fjernes, eksempelvis kreftkoordinator. Bergen kommune forstår det slik at man i fremtiden skal arbeide mer fagorientert, som for eksempel i forhold til satsningsområder som hverdagsrehabilitering, kreftkoordinator, demensutredning med mer. Det medfører et behov for en utvetydig adressering, også for slike tjenester.

Bergen kommune oppfatter videre at det er mulig å etterleve kravene i denne standarden slik disse er beskrevet, med de merknader som er beskrevet i saksutredningen. Det gjenstår for øvrig å se om det faktisk er hensiktsmessig å ha enkelte veldig spesifikke tjenestetyper, mens andre er mer generelle. De ulike kommunikasjonspartene kommer til å samhandle i økende grad med hverandre. Dette vil medføre utfordringer i forhold til pasientsikkerhet, for eksempel ved tilgangsstyring og ansvars plassering for oppfølging av den enkelte melding. Høringsforslaget medfører at det vil være vanskelig for Bergen kommune å redusere bruken av antall tjenestetyper i adressering, jf. avsnitt der frikobling av virksomhetens interne organisering omtales, s 7 i høringsutkastet. Det forutsettes en veldig nøye og tydelig bruk av tjenestetyper i adressering, noe man opplever ofte ikke er tilfelle.

En helt annen løsning, kan for eksempel være at man bruker noen få, generelle tjenestetyper. Dersom man i tillegg legger til rette for at den enkelte melding tagges med spesifikke tjenestekområder, både en og/eller flere tagger, vil det kanskje kunne løse utfordring med hensyn til tilgangsstyring og ansvars plassering.

Vedtakskompetanse

Byrådets fullmakter § 7 Høringsuttalelser: Byrådet selv avgir høringsuttalelser på vegne av Bergen kommune. Høringsuttalelser i prinsipielle saker som samtidig innebærer politiske avveininger, skal avgis av Bystyret. Høringsuttalelser avgitt av byrådet sendes uten ugrunnet opphold bystyrets kontor til orientering. Saken ansees ikke for å være prinsipiell.

Forretningsutvalget har i møte 19.04.17 vedtatt at byrådet avgir eventuell høringsuttalelse i saken.

Byråden for helse og omsorg innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

1. Bergen kommune avgir høringsuttalelse i samsvar med saksutredningen.
2. Melding om vedtak oversendes bystyrets kontor.

Dato: 02. mai 2017

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.

for Vigdis Anita Gåskjenn
byråd for helse og omsorg

byråd Erlend Horn

Vedlegg:

E-Postmelding

Høringsbrev, høringsnotat og høringsinstanser - Utkast til standard for tjenestebasert adressering del 3:

Tjenestetyper

Saksutredning:

I følgende tekst beskrives ulike vesentlige forhold fra høringen. Noen er beskrevet av forklarende hensyn, og noen av de nummererte kapitlene, følger Bergen kommune sine merknader. Øvrige kapitler som ikke er omtalt her, har Bergen kommune ingen spesielle merknader til.

Virksomhetstyper

Virksomhetstypen i Adresseregisteret er førende for hvilke kodeverk og tjenestetyper den enkelte virksomhet gis mulighet til å registrere som navn på sine kommunikasjonsparter. Det er gjort endringer på betegnelser på enkelte virksomhetstyper og på inndelingen av disse i utkastet til standarden.

Kodeverkene er inkludert som vedlegg til standarden

Kodeverkene som skal benyttes til adresseringsformål er inkludert som vedlegg til standarden som sendes på høring. Det er foreslått en omstrukturering av innholdet i kodeverkene så noen av dagens tjenestetyper er flyttet til andre kodeverk enn der de ligger i dag. Eksempelvis er flere tjenestetyper flyttet til kodeverk 8666 *Felles tjenestetyper*. Det er også foreslått flere nye tjenestetyper.

Kodeverk 8654 *Klinisk/medisinsk service* og 8655 *Helsehjelpsområde* benyttes i forbindelse med RESH, og inneholder flere detaljerte koder som det ikke er ønskelig å benytte til adresseringsformål. Det er derfor foreslått å opprette to nye kodeverk (foreløpig referert til som K1 Tjenestetyper for bildediagnostikk og laboratoriefag og K2 Tjenestetyper for spesialisthelsetjenesten) som kun skal benyttes til adressering. Kodeverkene (*K1 Tjenestetyper for bildediagnostikk og laboratoriefag*, *K2 Tjenestetyper for spesialisthelsetjenesten* og *K3 Tjenestetyper for tannhelsetjenesten*) vil få egne identifikatorer når standarden ferdigstilles.

Tjenestetypen «Samhandling nasjonale tjenester»

Helseforetak og private sykehus benytter i dag tjenestetypen *Forskrivning* i kommunikasjonen med Reseptformidleren. Forslaget er at tjenestetypen *Forskrivning* endrer navn til *Samhandling nasjonale tjenester* slik at denne kan benyttes til andre nasjonale tjenester som NAV og HELFO. *Samhandling nasjonale tjenester* skal registreres en gang per virksomhet som har virksomhetstype *Helseforetak og private sykehus*, *Fastleger*, *Tannlege/tannhelse* og *Andre private virksomheter*. Tjenestetypen vil benyttes som avsenderadresse fra virksomheten i kommunikasjonen med nasjonale tjenester, og som mottakeradresse i kommunikasjonen fra nasjonale tjenester.

For kommuner er det ikke innført et krav om å registrere tjenestetypen *Samhandling nasjonale tjenester*. Behovet for en slik tjenestetype er mindre fordi kommunene har en eller få kommunikasjonsparter per tjenesteområde. Det er derfor ikke sett som hensiktsmessig å inkludere dette som et krav for kommunal helse- og omsorgstjeneste.

Innføring

Standarden for tjenestebasert adressering er viktig for å gjøre elektronisk meldingsutveksling effektiv og sikker. Standarden beskriver hvordan tjenestebasert adressering skal implementeres i meldingsutveksling helse- og omsorgstjenesten. De føringene som beskrives i standarden vil kreve endringer både hos virksomhetene og i fagsystemene.

Når standarden er vedtatt og man er enige om prinsippene som skal ligge til grunn for adresseringen, vil det utarbeides planer for hvordan man skal innføre standarden i sektoren.

3.1 Tjenestebasert adressering

Tjenestebasert adressering er en adresseringsmetode hvor det adresseres til og fra kommunikasjonsparter som representerer tjenester.

Tjenestetypene som benyttes til adressering representerer hovedsakelig virksomhetens fagområder og/eller tjenestetilbud. Betegnelsene er valgt for at de skal oppleves som hensiktsmessige for de som

deltar i samhandlingen, både for å finne riktig mottaker, og for å fremstå på en hensiktsmessig måte som avsender av meldingen.

3.4 Krav til hvilke tjenestetyper den enkelte virksomhet kan registrere

Når en virksomhet i helse- og omsorgstjenesten inngår en avtale med Norsk Helsenett om tilknytning til helsenettet, registreres virksomheten med en virksomhetstype i Adresseregisteret. Det er virksomhetstypen i Adresseregisteret som styrer hvilke kodeverk og tjenestetyper den enkelte virksomhet gis mulighet til å benytte ved registrering av sine kommunikasjonsparter.

3.4.2 Kommunal helse- og omsorgstjeneste

Virksomhetstypene «Kommune» eller «Interkommunalt selskap» benyttes for å registrere kommunale helse- og omsorgstjenester i Adresseregisteret. Navnet på den enkelte kommunikasjonspart hentes fra tjenestetypene i et av kodeverkene gitt i krav AD3.5. Merk: Fastleger skal alltid registreres som beskrevet i kapittel 3.4.3. Virksomheter av type «Kommune» skal minimum ha registrert kommunikasjonspartene angitt i krav AD3.6. Utover dette er det opp til den enkelte kommune å registrere de kommunikasjonsparter som er nødvendig for kunne oppfylle krav AD3.2. Når kommunen har inngått samarbeid om en tjeneste med en annen kommune registreres kommunikasjonsparten kun under den ansvarlige kommunen eller det interkommunale selskapet. Kommunikasjonsparten skal imidlertid fremkomme ved visning og ved søk under hver av kommunene som deltar i samarbeidet.

Merknad fra Bergen kommune: kommentar til tabell AD3.6: Fysioterapi og Ergoterapi har tidligere blitt foreslått å være en tjenestetype, ettersom i de fleste kommuner, herunder også Bergen kommune, er disse tjenesten i samme enhet. Videre registrerer Bergen kommune at Helsestasjon for ungdom er tatt bort fra minimumskravene, til tross for at dette er en lovpålagt tjeneste.

3.4.8 Statlig forvaltning

Virksomhetstypen 'Statlig forvaltning' omfatter statlige virksomheter som tilbyr elektronisk samhandling med helse- og omsorgssektoren, eksempelvis Direktoratet for e-helse, Folkehelseinstituttet og NAV. Navnet på den enkelte kommunikasjonspart hentes fra tjenestetypene i kodeverket gitt i krav AD3.18.

Merknad fra Bergen kommune: kan man forutsette at dette betyr at alle statlige virksomheter også skal følge nasjonal standard om tjenestebasert adressering?

Vedlegg A: Kodeverk som skal benyttes til adressering

K2 Tjenestetyper for spesialisthelsetjenesten

Dette kodeverket benyttes primært i samhandling mot spesialisthelsetjenesten. Kodeverket inneholder tjenestetyper på to ulike granuleringsnivå. Eksempelvis er det kirurgiske fagområde delt opp i en rekke spesialiteter.

Merknad fra Bergen kommune: Bergen kommune er fornøyd med at man har foreslått PLO innleggelse Somatikk og PLO innleggelse psykiatri som tjenestetyper i samhandling med kommunehelsetjenesten.

8663 Tjenestetyper for kommunal helse- og omsorgstjeneste mv.

Kodeverket inneholder tjenestetyper som primært benyttes til kommunikasjon med kommunal helse- og omsorgstjeneste.

Merknad fra Bergen kommune: Bergen kommune registrerer at tjenestetypen kreftkoordinator er foreslått fjernet. Dette oppfattes som lite hensiktsmessig, ettersom dette er en etablert egen tjeneste i mange kommuner og er dessuten et satsningsområde, særlig med tanke på samhandling med

spesialisthelsetjenesten og eventuelt interkommunalt samarbeid der det er aktuelt. Bergen kommune forstår det slik at man i fremtiden skal arbeide mer fagorientert og samtidig tverrfaglig. Dette gjelder for eksempel hverdagsrehabilitering, kreftkoordinator, demensutredning, synspedagog med flere. Det medfører et behov for en utvetydig adressering, også for slike tjenester. Bergen kommune registrerer videre at det er finnes for eksempel tjenester som Logoped og Frisklivssentral, dette oppfattes som fagspesifikke tjenester. Det er derfor ingen grunn til at ikke andre tilsvarende fagspesifikke tjenester også skal eksistere.

8666 Felles tjenestetyper

Kodeverket inneholder tjenestetyper som kan benyttes av flere virksomhetstyper.

Merknad fra Bergen kommune: Bergen kommune oppfatter det som positivt at Rus- og avhengighet er foreslått som egen tjenestetype. Når det gjelder Samhandling nasjonale tjenester, oppfattes dette som en noe uklar tjenestetype, all den tid den ikke sier noe om hva det samhandles om.